

*Daniel SMAGA*¹⁶

*Akademia Sztuki Wojennej*¹⁷

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

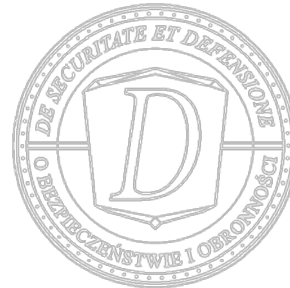
daniel_smaga@interia.pl

*Marcin MAZUREK*¹⁸

*Akademia Sztuki Wojennej*¹⁹

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

marcinmazurekpriv@gmail.com

SPECYFIKA ZADAŃ POLSKIEJ POLICJI WOBEC TERRORYZMU

ABSTRAKT: Artykuł zawiera specyfikę zadań polskiej Policji wobec terroryzmu, uwzględniając bezpieczeństwo, które jest najważniejszą wartością człowieka. Na artykuł składa się przegląd przedmiotowych definicji oraz prezentacja działań stricte policyjne, mających na celu ukazanie szeroko pojętego zwalczania terroryzmu przez tę uzbrojoną formację. Zaprezentowano również umiejscowienie policji w systemie antyterrorystycznym Polski.

SŁOWA KLUCZOWE: policja, terroryzm, bezpieczeństwo

SPECIFICS OF TASKS OF POLISH POLICE TOWARDS TERRORISM

ABSTRACT: This article contains the specificity of the Polish police's work against terrorism, taking into account security, which is the most important human value. It is described basic definitions connected to main topic at the beginning of the article. In addition, there is presented police actions aimed at demonstrating the widely defined fight against terrorism by this armed formation. Article also presented the location of the police in the anti-terrorist system of Poland.

KEYWORDS: police, terrorism, security

---

¹⁶ Daniel Smaga – magister, doktorant Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie. Ukończył studia licencjackie (bezpieczeństwo wewnętrzne) oraz studia magisterskie (administracja) na Akademii Obrony Narodowej. W ramach swojej działalności brał czynny udział w konferencjach naukowych organizowanych na uczelniach krajowych (Akademia Obrony Narodowej w Warszawie, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Uniwersytet Wrocławski). Ponadto opublikowanych zostało kilka artykułów, których jest autorem i współautorem (zbiory pokonferencyjne, Zeszyty Naukowe WBN AON, ArchaeGraph, Political Preferences, Akademia Ignatianum). Jego zainteresowania naukowe skupiają się na zagrożeniach dla bezpieczeństwa wewnętrznego Polski.

¹⁷ War Studies University Academy.

¹⁸ Marcin Mazurek – magister, doktorant Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie.

¹⁹ War Studies University Academy.

Walka z terroryzmem jest związana pośrednio i bezpośrednio z postawą, jaką wobec niej prezentuje społeczeństwo. Zrozumienie zagrożeń pojawiających się wraz ze zjawiskiem i właściwe pojmowanie tego, czym naprawdę ono jest, daje szansę na skuteczne przeciwstawienie mu się. Koniecznym jest rozsądne podchodzenie do terroryzmu, terrorystów i przede wszystkim do walki z terroryzmem²⁰.

WPROWADZENIE

We współczesnym świecie, terroryzm jest zjawiskiem, które należy do największych zagrożeń bezpieczeństwa. Nawiązując do tego, zasadne jest zwalczanie go, wykorzystując do tego różnorodne siły i środki.

Celem artykułu jest przybliżenie zagadnienia terroryzmu oraz przedstawienie kompetencji polskiej Policji w zakresie walki z tym zjawiskiem. Mając na uwadze złożoność problemu, skupiono się na istotnych zagadnieniach z punktu widzenia Policji w ramach jej wewnętrznych przepisów i rozwiązań. Za hipotezę przyjmuje się, że polska Policja poprzez swoje ustawowe zadania i regulacje wewnętrzne, skutecznie wykorzystuje swój potencjał w walce z zagrożeniami terrorystycznymi w naszym kraju.

Obecnie stwierdza się, że Polska nie jest krajem, w którym należy spodziewać się ataku terrorystycznego. Aczkolwiek, analizując sytuację polityczną na świecie, zasadne jest, by trzymać w gotowości państwo i odpowiedzialne struktury na wypadek pojawienia się

w naszym kraju opisywanego zjawiska. Nie jest ono przewidywalne – nastąpić może w każdym momencie. Polska Policja, realizując działania z zakresu taktyki działań antyterrorystycznych jest formacją, która posiada bardzo wysokie kwalifikacje z tego obszaru. Jednakże, warte uwagi jest podkreślenie aspektu współpracy z całym społeczeństwem (innymi służbami oraz instytucjami, organizacjami), ponieważ nawet najlepsze jednostki, które odpowiadają za bezpieczeństwo wewnętrzne oraz porządek publiczny w Polsce, nie są w stanie w pełni przeciwdziałać zjawisku o charakterze terrorystycznym.

CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH POJĘĆ – TERRORYZM, POLICJA, BEZPIECZEŃSTWO

W literaturze podmiotu, istnieje ogromna ilość definicji pojęcia „terroryzm”. Niestety, nie ma jednej uniwersalnej, która oddawałaby wszystko to, by dokładnie określić to pojęcie. Szacuje się, że w oficjalnym obiegu międzynarodowym jest ich blisko dwieście²¹.

Słownik wyrazów obcych PWN, określa terroryzm jako „stosowanie terroru, zwłaszcza działalność niektórych ugrupowań ekstremistycznych usiłujących za pomocą zabójstw politycznych, porwań zakładników, uprowadzeń samolotów i podobnych środków, zwrócić uwagę opinii publicznej na wysuwane przez siebie hasła lub wymusić na rządach państwo kreślone ustępstwa czy świadczenia”²².

Z kolei według profesora Tomasza Aleksandrowicza, specjalisty w dziedzinie terroryzmu, pojęcie to oznacza:

²⁰ T. Białek, *Terroryzm. Manipulacja strachem*, Warszawa 2005, s.222.

²¹ T. Aleksandrowicz, *Terroryzm międzynarodowy*, Warszawa 2008, s. 20.

²² W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych*, Warszawa 1997, s. 1108.

*użycie siły lub przemocy przeciwko osobom lub własności z pogwałceniem prawa, mające na celu zastraszenie i wymuszenie na danej grupie ludności lub państwie ustępstw w drodze do realizacji określonych celów. Działania terrorystyczne mogą dotyczyć całej populacji, jednak najczęściej są one uderzeniem w jej niewielką część, aby pozostałych obywateli zmusić do odpowiednich zachowań*²³.

Warto przytoczyć również odniesienie do terroryzmu, które zawarł Kuba Jałoszyński w swoim dziele „Zagrożenie terroryzmem w wybranych krajach Europy Zachodniej oraz w Stanach Zjednoczonych”. Mianowicie, „terroryzm w obecnym kształcie ma swoje korzenie zarówno w wewnętrznych uwarunkowaniach danego kraju, zmianach zachodzących w mentalności społeczeństw, jak i irracjonalnym postrzeganiu przez człowieka otaczającej rzeczywistości”²⁴.

Ze względu na charakterystykę i obszar niniejszego artykułu, zasadnym jest również odniesienie do przestępstwa o charakterze terrorystycznym, zapisanym jako czyn zabroniony w art. 115 § 20. Kodeksu Karnego:

Przestępstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:

- 1) poważnego zastraszenia wielu osób,*
- 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności,*
- 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej – a także groźba popełnienia takiego czynu*²⁵.

Podsumowując rozumienie słowa „terroryzm”, wyróżnia się zasadnicze cechy, które charakteryzują owe pojęcie:

- użycie bądź groźba użycia brutalnej i okrutnej przemocy za pomocą różnorodnych, dostępnych w danym czasie środków;
- walka ukierunkowana na osiągnięcie wyznaczonego celu (polityczny, militarny, etniczny, ideologiczny, religijny), np. nieprawidłowe funkcjonowanie instytucji i służb publicznych, wliczając w to infrastrukturę;
- zastraszanie państwa przez ofiary – zagrożenie zdrowia lub życia;
- łamanie praw humanitaryzmu – najczęściej celem ataku są niewinni ludzie cywilni;
- rozgłos²⁶.

Pojęcie „bezpieczeństwo”, pochodzi z łaciny od wyrażenia *securitas* i oznacza stan niezagrażenia²⁷. Bezpieczeństwo rozumie się również jako stan „(...) spokoju, pewności siebie,

²³ T. Aleksandrowicz, *op. cit.*, s. 19.

²⁴ K. Jałoszyński, *Zagrożenie terroryzmem w wybranych krajach Europy Zachodniej oraz w Stanach Zjednoczonych*, Warszawa 2001, s. 8.

²⁵ K. Liedel, *Bezpieczeństwo informacyjne w dobie terrorystycznych i innych zagrożeń bezpieczeństwa narodowego*, s. 132; *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553).

²⁶ B. Hołyst, *Terroryzm*. Tom 1, Warszawa 2009, s. 56.

²⁷ L. Winniczuk (red.), *Mały słownik polsko-łaciński*, Warszawa 1997, s.347.

stan i poczucie pewności, wolność od zagrożeń; strachu lub ataku”²⁸. Bezpieczeństwo to nie tylko stan ale również proces, który polega na ciągłości działalności jednostek czy też narodów międzynarodowych, w celu kreowania oczekiwanego stanu. Bezpieczeństwo pojmuje się zatem jako stan i proces²⁹.

Trudniej definiować porządek publiczny związany z pojęciem bezpieczeństwa. Opierając się na definicji W. Kawki, za porządek publiczny uznaje się: „spokój i bezpieczeństwo jako elementy charakterystyczne dla pewnego stanu, umożliwiające zorganizowanie społeczeństwu niezakłóconego współżycia oraz rozwój”³⁰. Z kolei według S. Glasera; „porządek publiczny to stan bezpieczeństwa istniejący w społeczeństwie, stan niezakłóconego panowania porządku prawnego albo też, z punktu widzenia podmiotowego, stan świadomości społeczeństwa o istnieniu tego stanu”³¹. Natomiast bezpieczeństwo publiczne rozumiane jest jako „stan, w którym ogółowi obywatele indywidualnie nieoznaczonych, żyjących w państwie i społeczeństwie, nie grozi żadne niebezpieczeństwo, i to niezależnie od tego, jakie byłoby jego źródło”³². Warto również przytoczyć definicję bezpieczeństwa publicznego ze „Słownika terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego”: „bezpieczeństwo publiczne (*public security*) to stan na obszarze państwa powstały w wyniku zorganizowanej obrony i ochrony osób i mienia przed zagrożeniami na lądzie, morzu i w powietrzu”³³.

Reasumując, definiując bezpieczeństwo publiczne oraz porządek publiczny, należy wyeksponować najważniejsze treści. Owe stany dotyczą ochrony porządku prawnego, życia i zdrowia ludzi, jak również ich majątku przed niezgodnymi z prawem działaniami innych jednostek.

ZADANIA POLICJI WOBEC TERRORYZMU

Na mocy Ustawy o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 powołano Policję³⁴, jako uzbrojoną i umundurowaną formację, której funkcjonariusze ślubują; „strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia”³⁵. W ramach zadań ustawowych Policja zajmuje się ochroną bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymaniem bezpieczeństwa i porządku publicznego³⁶. Policja składa się ze służb: kryminalnej, prewencyjnej oraz wspomagającej w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym³⁷.

²⁸ L. Korzeniowski, *Podstawy nauk o bezpieczeństwie*, Warszawa 2012, s. 76.

²⁹ P. Sztompka, *Socjologia, analiza społeczeństwa*, Kraków 2002, s.34.

³⁰ W. Kawka, *Policja w ujęciu historycznym i współczesnym*, Wilno 1999, s. 46.

³¹ S. Glaser, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1993, s. 355.

³² M. Małecka-Łyszczek, *Wybrane aspekty prawa jednostki do bezpieczeństwa na szczeblu samorządu lokalnego* [w:] E. Ura (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne we współczesnym państwie: praca zbiorowa*, Rzeszów 2008, s. 10-11.

³³ J. Kaczmarek, W. Łepkowski, B. Zdrodowski, *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2008, s. 19.

³⁴ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 z późn. zm.), art. 149

³⁵ *Ibidem*, art. 27.

³⁶ *Ibidem*, art. 1.

³⁷ *Ibidem*, art. 4.

Natomiast system bezpieczeństwa państwa w zakresie walki ze zjawiskiem terroryzmu, funkcjonuje na trzech głównych, zasadniczych płaszczyznach: strategicznej, taktycznej, operacyjnej oraz dodatkowej – terenowej:

- poziom strategiczny – Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów, Międzyresortowy Zespół do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych, Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego;
- poziom operacyjny – tworzy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Centrum Antyterrorystyczne ABW w którym pełni służbę oddelegowani funkcjonariusze Policji), RCB – Rządowe Centrum Bezpieczeństwa;
- poziom taktyczny – tworzy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policja, Straż Graniczna, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmeria Wojskowa, Biuro Ochrony Rządu, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Państwowa Straż Pożarna, Ministerstwo Obrony Narodowej, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Międzyresortowy Komitet Bezpieczeństwa Finansowego, Służba Celna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych;
- poziom terenowy – w terenie główną rolę odgrywają wojewodowie³⁸.

Z powyższego zestawienia wynika, że Policja jest ważnym elementem zwalczania terroryzmu na poziomie taktycznym. Pomimo braku jednoznacznego wskazania tej funkcji w jej zdaniach w Ustawie o Policji. Docelowo jest powołana do wykrywania i ścigania sprawców przestępstw, a terroryzm jest przestępstwem ujętym w Kodeksie Karnym.

Terroryzm w znacznej większości przypadków wymierzony jest w zwykłych obywateli³⁹. Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej jest wartością egzystencjonalną z punktu bezpieczeństwa jednostki. Policja w reagowaniu i przeciwdziałaniu zjawisku terroryzmu musi być przygotowana na szereg zmiennych sytuacyjnych. Akty terroryzmu są nagłe i często działania wobec nich sprowadzają się wyłącznie do bezpośredniego reagowania.

Podczas działań policyjnych w sytuacji zamachu terrorystycznego jest odzyskanie kontroli w miejscu jego wystąpienia oraz naturalizacja osobowo – technicznych źródeł zagrożenia. Najgorszym rozwojem sytuacji jest ta, gdy dochodzi do utraty kontroli nad przebiegiem wydarzeń, zwłaszcza w czasie, gdy dochodzi do równoległych zamachów terrorystycznych lub zamachów wtórnych. Policja wtedy staje przed zadaniem odpowiedniego doboru sił i środków oraz ich relokacji.

Takie sytuacje kryzysowe wymagają użycia znacznie zwiększonej ilości sił i środków policyjnych, takich jak pododdziały prewencji Policji i policyjne siły specjalne⁴⁰. Wobec zagrożenia terrorystycznego, policjanci muszą sprostać konieczności przeciwdziałania nie tylko zagrożeniom życia i zdrowia ludzi, ale także zagrożeniom bezpieczeństwa mienia o znacznych rozmiarach oraz

³⁸ *Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015-2019* [M.P. z 2014 r., poz. 1218].

³⁹ B. Hołyst, *Socjologia kryminalistyczna - T.1-T.2*, Warszawa 2007, s. 37.

⁴⁰ *Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego* § 2 pkt 6. (Dz. Urz. Nr 5, poz. 49).

ważnych obiektów dla bezpieczeństwa i obronności państwa, w tym m.in. obiektów organów władzy administracyjno-państwowej, gospodarki i kultury narodowej oraz przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych innych państw. Działania prowadzone są dwuwymiarowo. Pierwsze z nich to zapobieganie i zwalczanie terroryzmu w ramach działań prewencyjnych, a drugim są działania w odpowiedzi na sam atak terrorystyczny. Zapewnienie bezpieczeństwa wymaga dodatkowych, ponadprzeciętnych sił i środków policyjnych. Tymi siłami są formacje specjalne, które nadano odpowiednie uprawnienia oraz możliwości organizacyjno-taktyczne i materiałowe celem fizycznej walki z terroryzmem⁴¹.

POLICYJNY SYSTEM ANTYTERRORYSTYCZNY I KONTRTERRORYSTYCZNY

Ustrojodawca w art. 5 Konstytucji wyraźnie wskazuje jakie wartości są przez nie chronione i jakie zadania realizowane. Zapisy konstytucyjne pokazują, iż bezpieczeństwo państwa jest wypadkową wielu płaszczyzn życia i funkcjonowania społecznego. Terroryzm jest zagrożeniem, które zaburza funkcjonowanie procesu społecznego. Zatem, aby tego procesu nie naruszać, Policja prowadzi ustawowo określone czynności:

- operacyjno-rozpoznawcze – rozpoznanie zagrożenia/zjawisk (osoby współpracujące, finansujące, wspierające terrorystów) wśród obywateli polskich i obcokrajowców, osób zamieszkałych na stałe lub tymczasowo przybywających na terenie RP; pozyskiwanie osobowych źródeł informacji (OZI), umożliwiających rozbicie struktur terrorystycznych i dotarcie do ludzi z nimi powiązanych, a przede wszystkim udaremnienie zamachów; prowadzenie rozpoznania wśród środowisk osób wywodzonych się z państw wysokiego ryzyka; rozpoznanie osób z zaburzeniami psychicznymi, które pod wpływem medialnego efektu terroryzmu mogą być zainspirowane do podjęcia tego typu działań⁴². Wymienione przykładowe czynności z tego zakresu realizują w większości policjanci pionu kryminalnego w ramach pracy operacyjnej w współpracy z dzielnicowymi dokonującymi rozpoznania w swoich rejonach służbowych;
- porządkowo-ochronne – wytypowanie regionów i miejsc newralgicznych, potencjalnie mogącymi być celem zamachu terrorystycznego i objęcie ich szczególnym nadzorem poprzez patrole prewencji, tj. obiekty użyteczności publicznej, ambasady, metro.
- z zakresu utrzymania sił i środków do realizacji zadań – zachowanie ciągłości dyspozycyjnej oddziału prewencji, komórek antyterrorystycznych zespołów negocjatorów i pirotechników; zwiększenie ich mobilności;

⁴¹ J. Szafranski, *Współdziałanie jednostek obrony terytorialnej i policji w walce z terroryzmem*, Szczytno 2004, s. 57.

⁴² Państwa wysokiego ryzyka – Afganistan, Algieria, Egipt, Irak, Iran, Jordania, Liban, Libia, Pakistan, Palestyna, Sudan, Syria, państw muzułmańskich, Wspólnoty Niepodległych Państw i republik kaukaskich, wchodzących w skład Federacji Rosyjskiej); *Ostrzeżenia dla podróżujących*, http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/ostrezenia/ostrezenia_dla_podrozujacych (24.03.2017).

- z zakresu wymiany informacji i współdziałania – pozyskiwanie, przetwarzanie i przekazywanie informacji w ramach współpracy z innymi służbami; przynależność do zespołów zarządzania kryzysowego⁴³.

W ramach systemu, Policja jest zobligowana na mocy porozumień w ramach przepisów prawa do współpracy z innymi służbami oraz strażami i inspekcjami. Z współpracy wynika obowiązek analizy informacji na temat zagrożenia terroryzmem.

Policja ma za zadanie prowadzić rozpoznanie operacyjne wobec swoich obywateli oraz cudzoziemców przebywających w Polsce, a także wobec grup i organizacji, które są podejrzewane o działalność terrorystyczną. Polska Policja współdziała z zagranicznymi oraz międzynarodowymi w przypadku zwalczania terroryzmu znacząca jest współpraca z Europolem i Interpolem⁴⁴.

W Polsce jest brak wyraźnego podziału na działania antyterrorystyczne i kontrterrorystyczne⁴⁵, w przypadku rozważań o roli Policji w zwalczaniu terroryzmu, takie rozróżnienie jest niezbędne w ramach szkolenia i praktyki działania. Zadania Policji będą dotyczyły obydwu typów działań w zestawieniu z realnym zagrożeniem. Działania antyterrorystyczne i kontrterrorystyczne mają za zadanie uzupełniać się⁴⁶. Według Romana Polko pojęcia antyterroryzm i kontrterroryzm wchodzą w zakres szerszego pojęcia - „zwalczanie terroryzmu”, które określane jest jako: „operacje realizowane poprzez działania antyterrorystyczne i przeciwterrorystyczne (defensywne i ofensywne) polegające na stawianiu oporu terroryzmowi w całym okresie zagrożenia w celu zapobiegania minimalizowania skutków działania terrorystów”⁴⁷. Na antyterroryzm i kontrterroryzm składają się działania, ogólnie nazywane antyterroryzmem o charakterze defensywnym i ofensywnym. Działania antyterrorystyczne, inaczej defensywne skupiają się na zdobywaniu informacji przez służby specjalne, a także Policję⁴⁸. Ich czynności polegają na:

- – uzyskiwaniu informacji, praca służb w tym przypadku opiera się na współpracy z tajnymi informatorami, przeglądaniu stron internetowych, publikacji prasowych oraz użyciu sprzętów detektywistycznych;
- – analizowaniu informacji, czynność polegająca na analizie uzyskanych informacji, służby sprawdzają czy są one rzetelne i potrzebne w późniejszym czasie;
- – wykorzystaniu informacji w tym kroku działania opierają się na opracowaniu czynności jakie należy podjąć, aby zapobiec potencjalnemu atakowi terrorystycznemu⁴⁹.

Z kolei działania kontrterrorystyczne - ofensywne, polegają na:

- – prowadzeniu czynności ratunkowych mających na celu bezpieczne odbicie zakładników przetrzymywanych przez terrorystów;

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ K. Liedel, *Zwalczanie terroryzmu międzynarodowego w polskiej polityce bezpieczeństwa. Zarządzanie bezpieczeństwem*, Warszawa 2010, s. 42.

⁴⁵ K. Jałoszyński, *Zagadnienia fizycznej walki z zagrożeniami terrorystycznymi. Aspekty organizacyjne i prawne*, Warszawa 2010, s. 59.

⁴⁶ R. Polko, *GROM w działaniach przeciwterrorystycznych*, Warszawa 2009, s. 23.

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ K. Jałoszyński, *Współczesny wymiar antyterroryzmu*, Warszawa 2008, s. 99.

⁴⁹ *Ibidem*.

- – schwytaniu osób, które są podejrzewane o uczestniczenie w organizacjach terrorystycznych oraz wspomaganie działań terrorystycznych;
- – eliminacji osób prowadzących działalność terrorystyczną, najczęściej przywódców organizacji terrorystycznych⁵⁰.

POLICYJNE SIŁY SPECJALNE – REAGOWANIE

Policja w swej strukturze terenowej, by skutecznie móc dotrzeć w miejsce zdarzenia lub w miejsce neutralizacji zagrożenia, wprowadziła następujące rozlokowanie sił na terytorium RP⁵¹:

- Samodzielne Pododdziały Antyterrorystyczne Policji (SPAP) rozdysponowane są w dziewięciu poszczególnych miastach: w Gdańsku, Białymstoku, Łodzi, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Rzeszowie i we Wrocławiu;
- Sekcje Antyterrorystyczne (SAT) znajdują się w siedmiu kolejnych komendach wojewódzkich: w Bydgoszczy, Gorzowie Wlkp., Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Opolu i Radomiu;
- Biuro Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji (BOA KGP) w Warszawie.

W systemie antyterrorystycznym w policyjnej strukturze pododdziałów SPAP i SAT funkcjonuje 13 zespołów minersko-pirotechnicznych działających w ramach neutralizacji zagrożenia bombowego. Szczegóły funkcjonowania wymienionych podmiotów reguluje przepis wewnętrzny Komendanta Głównego Policji w postaci Zarządzenia nr 19 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz komórek minersko-pirotechnicznych⁵².

Siły specjalne Policji przygotowane są do fizycznego zwalczania terroryzmu, bezpośredniej reakcji na zaistniały fakt popełnienia czynu terrorystycznego z pobudek politycznych, religijnych lub innych. Pododdziały te przejmują działanie w sytuacji, gdzie działania przeciętnych funkcjonariuszy nie mają szansy powodzenia lub są nie wystarczające. Są to sytuacje zakładnicze w budynkach, statkach morskich i powietrznych oraz środkach komunikacji miejskiej. Siły specjalne są również wykorzystywane do zwalczania aktów terrorkryminalnego i akcji zatrzymywania szczególnie niebezpiecznych przestępców. Policjanci prowadzą również działania ratownicze i ochronne. Natomiast działania bojowe grup i zespołów antyterrorystycznych realizowane są jako działania: antyterrorystyczne, działania ratunkowe, działania realizacyjne i działania minersko-pirotechniczne⁵³.

⁵⁰ *Ibidem*, s.10.

⁵¹ W. Zubrzycki, *Pododdziały antyterrorystyczne Policji*, Warszawa 2010, s. 13.

⁵² *Zarządzenia nr 19 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz komórek minersko-pirotechnicznych* (Dz. U. KGP z dnia 15 lipca 2015 r., poz. 5).

⁵³ *Zarządzenie nr 19 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz komórek minersko-pirotechnicznych Policji*, §5. (Dz. Urz. KGP poz. 52 z 14 lipca 2015).

Komendant Główny Policji w zarządzeniu nr 1042 z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczególnych zasad organizacji i zakresu działania komisariatów i innych jednostek organizacyjnych wskazuje Komendę Główną Policji jako podmiot działający na rzecz przeciwdziałania i fizycznego zwalczania terroryzmu oraz organizowania, koordynowania i nadzoru działań Policji w ramach przedsięwzięć antyterrorystycznych takich jak szkolenie antyterrorystyczne i negocjacje policyjne⁵⁴. Na mocy wymienionego zarządzenia, Samodzielny Pododdział Antyterrorystyczny Policji (SPAP), przeznaczony jest w ramach taktyki terrorystycznej do fizycznego zwalczania terroryzmu, prowadzenia działań rozpoznawczych i bojowych.

W strukturze KGP, Biuro Operacji Antyterrorystycznych jest komórka odpowiedzialną za realizację organizowanie i koordynowanie działań wymagających specjalistycznych sił i środków taktyczno-technicznych, w ramach:

- likwidacji i przeciwdziałania zamachom terrorystycznym w ramach skoordynowanych działań bojowych o szczególnym stopniu zagrożenia czynnikami chemicznymi, biologicznymi, wybuchowymi oraz materiałami promieniotwórczymi;
- prowadzenia negocjacji policyjnych⁵⁵;
- działań wpierająco-ochronnych osób;
- wpierających poszczególne komórki policyjne w ramach swych kwalifikacji i umiejętności;
- dokonywania analiz oraz podejmowania inicjatyw celem realizacji procesu zwalczania terroryzmu;
- współpraca międzynarodowa i wewnątrz krajowa z podmiotami właściwymi, celem przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu⁵⁶.

Policyjne siły antyterrorystyczne zostały objęte procedurami reagowania kryzysowego w oparciu o schematy i scenariusze sytuacyjne, dotyczące zagrożenia atakiem terrorystycznym na ważny dla bezpieczeństwa i obronności państwa obiekt lub obiekt użyteczności publicznej. Akty terrorystyczne mogą wystąpić w postaci:

- podłożenie ładunku wybuchowego;
- uprowadzenie osoby lub osób;
- uprowadzenie środka transportu w komunikacji lądowej, lotniczej lub wodnej;
- zajęcie obiektu, w tym również z przetrzymywaniem zakładników.

Policja realizuje zadania na rzecz minimalizacji zagrożenia terroryzmem w ramach podstawowej służby patrolowej. Funkcjonariusze prewencji zwracają szczególną uwagę na ten rodzaj za-

⁵⁴ J. Szafrąński, *Bezpieczeństwo i obrona państwa w aspekcie zagrożeń terrorystycznych* [w:] J. Szafrąński (red.), *Współczesne zagrożenia terroryzmem oraz metody działań antyterrorystycznych*, Szczytno 2007, s. 29-30.

⁵⁵ *Zarządzenie Komendanta Głównego Policji nr 1041 z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczególnych zasad organizacji i zakresu działania komend komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji*, § 28 (Dz. Urz. KGP nr 18 z 15 października 2007).

⁵⁶ *Zarządzenie nr 1429 KGP z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych* (Dz. Urz. KGP nr 3 z 28 stycznia 2005 r.).

grożenia w przestrzeni publicznej. Natomiast pododdziały AT przeciwdziałają zagrożeniom przestępczości zorganizowanej i terroryzmu w ramach interwencji o wysokim stopniu niebezpieczeństwa, które wymagają specjalnych umiejętności i wyposażenia. Siły specjalne Policji stanowią ostateczne wsparcie do podstawowych sił Policji pełniąc służbę w terenie.

PODSUMOWANIE

Obecnie, przeciwdziałanie terroryzmowi, stanowi jedno z największych wyzwań współczesnego świata w obszarze bezpieczeństwa państwa. Dla Policji, jako sztandarowej instytucji w walce z tym zjawiskiem, wyzwaniem w XXI wieku jest rozwój współpracy krajowej oraz międzynarodowej w tym zakresie. Co więcej, władze kraju winny wprowadzać i cyklicznie aktualizować odpowiednią politykę antyterrorystyczną, w tym tworzenie prawa antyterrorystycznego, w którym będzie odpowiednie uporządkowanie i skonkretyzowanie instytucji oraz wykonywanych przez nie poszczególnych czynności, tak, aby uniknąć powielenia zadań. Przykładem takim jest Narodowy Program Antyterrorystyczny (obecnie funkcjonuje na lata 2015-2019), określając Policję jako kluczową instytucję, mającą na celu zwalczanie terroryzmu.

Przyjęta hipoteza została potwierdzona. Polska Policja, poprzez swoje ustawowe zadania, umiejętnie wykorzystuje swój potencjał w walce z zagrożeniami terrorystycznymi i terrorem kryminalnym w naszym kraju. Świadczą o tym statystyki policyjne oraz codzienna obserwacja przestrzeni bezpieczeństwa życia publicznego w Polsce. W ramach realnej współpracy z innymi podmiotami bezpieczeństwa państwa i współpracy międzynarodowej wymiernie przyczynia się do budowy bezpieczeństwa międzynarodowego co plasuje Polskę jako wiarygodnego i profesjonalnego kreatora przestrzeni bezpieczeństwa państw UE.

BIBLIOGRAFIA

OPRACOWANIA

- Aleksandrowicz Tomasz. 2008. *Terroryzm międzynarodowy*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne.
- Białek Tomasz. 2005. *Terroryzm. Manipulacja strachem*. Warszawa: Wydawnictwo Studio EMKA.
- Glaser Stefan. 1993. *Polskie prawo karne w zarysie*. Warszawa: Wydawnictwo Arche.
- Hołyst Brunon. 2007. *Socjologia kryminalistyczna - T.1-T.2*, Warszawa: Wydawnictwo Lexis Nexis.
- Hołyst Brunon. 2009. *Terroryzm. Tom 1*. Warszawa: Wydawnictwo Lexis Nexis.
- Jałoszyński Kuba. 2001. *Zagrożenie terroryzmem w wybranych krajach Europy Zachodniej oraz w Stanach Zjednoczonych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej.
- Jałoszyński Kuba. 2008. *Współczesny wymiar antyterroryzmu*, Warszawa: Wydawnictwo TRIO.
- Jałoszyński Kuba. 2010. *Zagadnienia fizycznej walki z zagrożeniami terrorystycznymi. Aspekty organizacyjne i prawne*. Warszawa: Wydawnictwo TRIO.

- Kaczmarek Julian, Łepkowski Wojciech, Zdrodowski Bogdan (red.). 2008. Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej.
- Kawka Władysław. 1999. Policja w ujęciu historycznym i współczesnym. Wilno: Wydawnictwo ART.
- Kopaliński Władysław. 1997. Słownik wyrazów obcych. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
- Korzeniowski Leszek. 2012. Podstawy nauk o bezpieczeństwie. Wydawnictwo: Wydawnictwo DIFIN.
- Liedel Krzysztof. 2010. Zwalczanie terroryzmu międzynarodowego w polskiej polityce bezpieczeństwa. Zarządzanie bezpieczeństwem. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Liedel Krzysztof. 2014. Bezpieczeństwo informacyjne w dobie terrorystycznych i innych zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Małecka-Łyszczek Marzena. 2008. Wybrane aspekty prawa jednostki do bezpieczeństwa na szczeblu samorządu lokalnego. W: Bezpieczeństwo wewnętrzne we współczesnym państwie, 9-15. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Polko Roman. 2009. GROM w działaniach przeciwterrorystycznych. Warszawa: Wydawnictwo: Biura Bezpieczeństwa Narodowego.
- Szafrański Jerzy. 2004. Współdziałanie jednostek obrony terytorialnej i policji w walce z terroryzmem. Szczytno: Wydawnictwo Wydziału Wydawnictw i Poligrafii WSP.
- Szafrański Jerzy. 2007. Bezpieczeństwo i obrona państwa w aspekcie zagrożeń terrorystycznych. W: Współczesne zagrożenia terroryzmem oraz metody działań antyterrorystycznych, 27–39. Wydawnictwo Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.
- Sztompka Piotr. 2002. Socjologia, analiza społeczeństwa. Kraków: Wydawnictwo ZNAK.
- Winniczuk Lidia. (red.). 1997. Mały słownik polsko-łaciński. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
- Zubrzycki Waldemar. 2010. Pododdziały antyterrorystyczne Policji. Warszawa: Wydawnictwo Jografika.

AKTY PRAWNE

- Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015-2019 [M.P. z 2014 r., poz. 1218].
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 z późn. zm.).
- Zarządzenia nr 19 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz komórek minersko-pirotechnicznych (Dz. U. KGP z dnia 15 lipca 2015 r., poz. 5).
- Zarządzenie Komendanta Głównego Policji nr 1041 z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP nr 18 z 15 października 2007).
- Zarządzenie nr 1429 KGP z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych (Dz. Urz. KGP nr 3 z 28 stycznia 2005 r.).
- Zarządzenie nr 19 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz komórek minersko-pirotechnicznych Policji (Dz. Urz. KGP poz. 52 z 14 lipca 2015).

Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego (Dz. Urz. Nr 5, poz. 49).

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

Ostrzeżenia dla podróżujących, http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/ostrzezenia/ostrzezenia_dla_podrozujacych,dn.24.03.2017.